

Viðmerking

HEINI O. HEINSEN, LØGTINGSMAÐUR SKRIVAR:

Latið okkum seta kósina út í kortið

Stoðan í Føroyum er so vónleys í dag, at ein stórtur partur av føroyska fólkinum er nøydur at ríma av landinum undan arbeiðsloysi og høgum skattatrysti. Hetta er serliga komið av teimum avtalum, sum eru gjordar við donsku stjórnina síðan oktober 1992.

Sigast kann um hesar avtalur, at hetta eru svørt „diktat“ frá danskari síðu. Nýggjar upplýsingar koma fram dagliga, ið prógva at Føroya Løgting er villileitt.

Tað seinasta sum er komið fram í donskum bløðum er, at fundarfráskriftirnar vóru skrivaðar fleiri mánaðir frammanundan av donskum embættismonnum.

Peningamáli í Føroyum eru ríkismál, t.v.s. felagsmál, tí kann eingin ivi vera um, at tær kr. 2,7 milliardir, sum læntar vórðu frá donum at bjarga sjóvinnubanknum og Føroya Banka, skuldu verið goldnar av danska ríkinum, har føroyingar bert eru 1/124 partur. Herafturat kemur at meginparturin av hesum nógv peningi varð brúktur at sleppa „Den Danske Bank“ undan síni ábyrgd í Føroyum. Eg havi tí vegna Tjóðveldisflokkin lagt uppskot fram á Føroya Løgting um at uppsiga avtalurnar við danir. (Uppskotið varð lagt fram 21. mars 1996).

LØGTINGSMÁL NR. 107/
95: UPPSÖGN AV
AVTALUNUM VIÐ DANIR

Tað, sum Føroya Løgting og landsstýrið eiga at gera um ikki fólkaflýtingin skal halda fram, er at fáa donsku stjórnina at taka ábyrgd av teimum skeivleikum, sum stóðust av tí „Heimastýri“, sum teir smoygdu niður yvir høvdið á føroyingum imóti fólksins vilja, tá ið vit atkvøddu okkum leysar av Danmörkini á fólkaatkvøðuni, 14. september 1946.

Úrslitið av hesum má so verða, at danir strika 123/124 partar av 2,7 milliardum við rentum, sum er danski parturin av at bjarga bankunum. Tað er væl sloppið. Tá kunnu vit fara í holt við at lækka skattatrystið samsvarandi, so tað aftur fer at loysa seg at arbeiða í Føroyum. Skuldin, sum tá verður eftir, kunnu vit gjalda donum tá ið oljan er farin at renna úr føroysku undirgrundini.

Sambært altjóða rætt er undirgrundin ogn føroyinga, og ikki dana, sum samræis mennir vilja verða við.

Hesar avtalur eru so skaðiligar fyri føroyska búskapin, at flotin skal ikki fiska í 6 mánaðir tí vit skulu halda okkum eftir tí sum ICIC sigur. Tað er prógvað at teirra tilræðing hevur verið so langt av leið, at um hon var fylgd í 1991 so livdi ikki toskur á føroya-grunninum í dag. Nei vit eiga sjálvi at umsitja hetta okkara fiskiríkidei soleiðis:

1) at hetta ríkið verður

varðveitt og umsitið sum varandi grundarlag undir føroyska búskapinum.

- 2) at royndin verður ikki stórri, enn fiskastovnararnir tola
- 3) at teir fiskastovnar, sum eru ovurveiddir, verða uppafurbygdir
- 4) at stóð og samansetting veiðiflotans verður lagað eftir hesum møguleikum.

Tað er tí umráðandi, at vit serliga taka støði í punkt 4 um samansetting veiðiflotans. Um hetta verður gjørt er ikki neyðugt við nokrum kvotum.

Formaður í aðalstjórn

Tjóðveldisflokksins. Oli Holm, spurdi í síni formansfrágreiðing á flokksstinginum í Hósvík herfyri, um kós okkara hevur verið nóg greið.

Aðalmál flokksins er og hevur altíð verið fult og frælst føroyskt tjóðveldi; tí vil eg vera tann fyrsti at viðurkenna, at flokkurin ikki altíð hevur ligið nóg væl og sjónliga á hesi kósini.

Tað er heldur ikki so lætt at fáa tey politisku boðini út í hvønn krók, tí í løtuni hava vit einki flokksblað.

Vónandi fer tann nýggi flokkskrivarin, sum ætlanin er at seta, at samskipa hetta betri, so boðskapurin hjá flokkinum verður borin út um landið.

Tað er umráðandi, at tey tjóðveldisfólk, sum hava ein greiðan boðskap, koma so væl til orðanna í bløðunum sum gjørligt, so eingin skal ivast í, at Tjóðveldisflokkurin framvegis berist fyri sínum aðalmáli.

skrivarin hevur eina uppákvæ.

Á flokksstinginum sóknaðist aðalstjórnarformaðurin eisini eftir itokilgum uppskotum um eina meira farbara leið enn hana, sum sitandi samgonga hevur stungið út í kortið.

Við sitandi samgongu rekur Føroyalandskúta fyrri vág og vind.

Skiparin á Agnes Louise, Edmund Joensen, er farin niður í lugarið, og har situr hann og tosar lugarprát við proysarnar!

Tað er upp imóti hesum armóðs- og ómegdarpolitikki, at vit tjóðveldisfólk seta okkara og flokksins stevnu.

Á komandi lögtingsvali mugu vit eiga undirtøku veljaranna, sum størsti flokkur á tingi.

Fáa vit fólksins dyggu undirtøku, verður tað Tjóðveldisflokkurin, sum kemur at leiða eina komandi samgongu, og tá verða tað vit, sum sleppa at seta kósina út í kortið

Vedrørende BSE og lederen i Sosialurin d. 03.04.1996

I en leder i Sosialurin d. 03.04.1996 om BSE fremsættes den påstand, at vore helsemyndigheder 'lod som ingenting og derfor har vi importeret foder fra Storbritannien stort set til dato'.

Til orintering kan det oplyses, at der på grund af BSE (bovine spongiform encephalopathy, kogalskab) blev indført et importforbud på Færøerne

mod kraftfoder fra Storbritannien i 1990 (K. nr. 136 fra 05.11.1990). Forbudet blev ophævet igen i 1993 (K. nr. 61 fra 01.04.1993).

Baggrunden for ophævelsen af importforbudet var, at det forbud, som de britiske myndigheder havde indført mod anvendelse af kød- og benmel fra drøvtyggere i kraftfoder til drøvtyggere i 1988, ansås for at være effektivt. I denne forbindelse bør det fremhæves, at der ikke er nogen smittefare ved kraftfoder, som udelukkende indeholder protein af vegetabilsk oprindelse eller andet foder.

I slutningen af marts (27.03.1996) indstillede Landsdyrlægen til Landsstyret (i øvrigt med tilslutning fra Heilsuførelige Starvsstovan og Landslægen), at der indføres et midlertidigt importforbud for okse- og fårekød samt kraftfoder indeholdende kød- og benmel fra kvæg og får fra Storbritannien.

Baggrunden for denne indstilling var, at Dr. R. Will (head of te Creutzfeldt-Jacob Disease Surveillance Unit in Edinburgh) i forbindelse med påvisning af Creutzfeldt-Jacob Disease (CJD) hos yngre patienter d. 20.02.1996 har udtalt: 'Although there is no direct evidence of a link, on the current data and in the absence of any credible alternative the most likely explanation at present it that these cases are linked to exposure to BSE before

the introduction of SBO¹ ban in 1989. This is cause for great concern'.

Som det fremgår af Dr. Will's udtalelse er der ingen direkte videnskabelig bevis for en årsagsmæssig sammenhæng mellem BSE hos kvæg og CJD hos mennesker. På Færøerne har man ligesom i EU valgt at lade tvivlen komme forbrugere til gode, selv om den videnskabelige begrundelse for importforbudet er 'tyndt'.

Vedrørende scrapie (ridluskræb) hos får så er der på nuværende tidspunkt ingen videnskabelig dokumentation for nogen sammenhæng mellem denne sygdom og CJD hos mennesker. På Island og i Skotland og England har scrapie været kendt hos får i århundreder uden man har fundet nogen øget forekomst af CJD.

Alle undersøgelser tyder på at BSE hos kvæg i Storbritannien blev introduceret ved anvendelse af kød- og benmel fra scrapie inficerede kreaturer, blev anvendt indtil forbudet i 1988. Hos kreaturer født efter iværksættelse af forbudet i 1988 ses et dramatisk fald i forekomst af BSE.

Den dokumenterede sammenhæng mellem scrapie hos får og BSE hos kvæg og den uafklarede sammenhæng mellem BSE

hos kvæg og CJD hos mennesker har imidlertid givet anledning til en genovervejelse af strategien for bekæmpelse af scrapie hos får på Færøerne. I forbindelse hermed er der blandt andet taget kontakt til de islandske veterinære myndigheder (29.03.1996) for at få aktuelle oplysninger om deres bekæmpelsesstrategi.

Det virker derfor noget letkøbt, når det i lederen i Sosialurin d. 03.04.1996 antydes, at de færøske helsemyndigheder har handlet 'kritisabelt' og 'grovt overmodigt'. Hvad, der derimod kan være kritisabelt i forbindelse med håndteringen af den aktuelle BSE situation, er den til tider mangelfulde orienteringen af offentligheden. Her tænkes specielt på, at den usikkerhed om smitteveje og smitterisiko, som knytter sig til CJD, BSE og scrapie, kan være vanskelig at formidle nuanceret i få sætninger blandt andet på grund af vor nuværende utilstrækkelig viden. Ansvarer herfor må deles mellem dem, der fremsætter, og dem, der viderebringer budskabet.

Med venlig hilsen
Bjørn Harlou
Landsdyrlæge

AKKUMOLATORAR

Vælumtókta amerikonsku akkumulatorarnir

DAYSTARTER og NAVIGATOR

fáast nú í Føroyum. Eftir drúgvvar royndir – heilt síðani 1946 – hava teir prógvað sítt virði sum teir røttu til

SKIP, BÁTAR, PERSÓNBIÐLAR, LASTBIÐLAR, BUSSAR, KOMPRESSARAR og annars til ALLAR STØRRI MASKINUR

5 ÁRA GARANTI: Persónbilar
3 ÁRA GARANTI: Bátar, bussar, lastbilar, st. maskinur
18 MÁN. GARANTI: El-koyristólar, lyftir, gólvreinsmaskinur

DAYSTARTER FØROYAR

v/ Oddur H. Lamhaug
Lyngvegur, 620 Runavík, Telf./Fax 48844